



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVI підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

22 лютого 2024

Київ 2024

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. 406 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 11 від 22.04.2024)

Редакційна колегія:

Голова Трофименко М.В., ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;

Члени редколегії Балабаниць А.В., доктор економічних наук, професор;
Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Булатова О.В., доктор економічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Іванець Т. М., голова Ради молодих вчених МДУ, кандидат політичних наук;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Омельченко В.Я., доктор економічних наук, професор;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор;
Толпежников Р.О., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 22 лютого 2024 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

© Маріупольський державний університет, 2024

3. Положення про Єдиний державний вебпортал електронних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 04 грудня 2019 р. № 1137 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-%D0%BF#Text>.

Решетова Анна,
кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування
Маріупольський державний університет

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ І НОВАТОРСЬКИХ МЕТОДИК У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Вплив воєнного стану на освітній процес є складною та багатогранною проблемою, яка вимагає уважного аналізу та вирішення. Воєнний конфлікт, будь то зовнішній агресор чи внутрішня нестабільність, має серйозні наслідки для системи освіти та навчального процесу.

Один з основних аспектів впливу воєнного стану полягає у зниженні доступу до освіти. Умови воєнного конфлікту призводять до зруйнування навчальних закладів, втрати доступу до навчальних матеріалів та зниженню кількості кваліфікованих педагогів, перерв у навчанні, зменшення рівня грамотності та загального рівня освіти серед населення.

Крім того, воєнний стан призводить до втрати стабільності в освітньому процесі. Навчальні заклади іноді стають об'єктом воєнних дій або використовуються як укриття, що порушує нормальний хід навчання. Загроза безпеки учнів та викладачів змушує суспільство зосередитися на захисті, замість розвитку освіти та науки.

Також важливо враховувати психологічний вплив воєнного стану на освітній процес. Стрес, тривога та постійний стан напруження можуть негативно впливати на здатність студентів концентруватися на навчанні та засвоювати новий матеріал. Педагоги також можуть відчувати психологічний тиск та важкості в забезпеченні якісного навчання в умовах конфлікту.

Отже, вплив воєнного стану на освітній процес є значним та потребує комплексного підходу для вирішення проблем, збереження стабільності та забезпечення доступу до якісної освіти для всіх громадян.

Педагогічна інновація – нововведення в педагогічну діяльність, зміни в змісті й технології навчання й виховання, що мають метою підвищення ефективності.

Трактування поняття «інновація» в педагогіці

1. Форма організації інноваційної діяльності.

2. Сукупність нових видів професійної діяльності педагога, спрямованих на вирішення актуальних проблем виховання і навчання з позицій особистісно-орієнтованого навчання.

3. Зміни в освітній практиці.

4. Складний процес створення, розповсюдження та використання нового практичного засобу в галузі техніки, педагогіки, наукових досліджень.

5. Процеси, засоби і результати, поєднання яких забезпечують якісне вдосконалення педагогічної системи.

6. Кінцевий результат творчої діяльності у вигляді нового чи вдосконаленого освітнього процесу.

7. Процеси впровадження та вдосконалення педагогічних інновацій [1, с. 5].

Інноваційні технології в закладах вищої освіти пройшли кілька етапів розвитку [2]:

1. Короткостроковий період (1–2 роки). Цей етап передбачає перехід навчальних середовищ від традиційного до дистанційного або змішаного формату навчання.

2. Середньостроковий період (3–5 років). У цей період система вищої освіти формує культуру інновацій та отримує перші результати впровадження інноваційних методів навчання.

3. Довгостроковий період (понад 5 років). На цьому етапі відбувається повне переосмислення роботи університетських інституцій, що призводить до перетворення їх на більш адаптивні та ефективні організації.

Пропонуємо вашій увазі Топ-10 інструментів для навчання, сформований за результатами 17-го щорічного опитування «Топ-100 інструментів для навчання» [3].

Топ-10 інструментів для навчання 2023

Таблиця 1.

№	Інструмент	Опис
1	YouTube	Платформа для хостингу та обміну відео
2	Google Search	Пошукова система
3	Microsoft Teams	Платформа для корпоративної співпраці
4	ChatGPT	Чат-бот зі штучним інтелектом, який розуміє та генерує текст
5	PowerPoint	Програмне забезпечення для презентацій від Microsoft
6	LinkedIn	Професійна соціальна мережа
7	Wikipedia	Онлайн-енциклопедія
8	Word	Програмне забезпечення для роботи з документацією від Microsoft
9	Google Docs & Drive	Офісний пакет/платформа для обміну файлами від Google
10	Zoom	Платформа для відео конференцій

Серед педагогічних інновацій, що включають нові методи викладання і навчання, нові форми та організацію навчальної діяльності, виділяються наступні:

1. Використання інтерактивних форм і мультимедійних засобів навчання.
2. Використання телекомунікаційних методів конструювання знань.
3. Імітаційні технології та комп'ютерне моделювання.
4. Використання технологій віртуальної реальності.

Зазначимо, що на сьогоднішній день, для дистанційного навчання максимально наближеним до традиційного, викладачі використовують різноманітні дистанційні платформи та застосунки, такі як Zoom, Google Meet, Microsoft Teams, Classtime, Cisco Webex Meetings, перед котрими стоять такі основні завдання:

1. Підвищення інтелектуального потенціалу студентів у інформаційному суспільстві.
2. Вдосконалення процесу формування взаємовідносин між учнем та викладачем, заснованих на повазі до прав кожної людини.
3. Підвищення ефективності як наукового, так і навчального процесів.
4. Зміцнення освітньої платформи для якісного навчання.

Крім того, організаційні інновації передбачають появу нових організаційних структур та інституційних форм у сфері освіти, реорганізацію структури системи вищої освіти тощо. Однією з ключових організаційних інновацій є реформування змісту навчання з метою адаптації освіти до сучасних вимог ринку праці та суспільства.

У зв'язку зі зміною соціально-політичної обстановки та виникненням воєнного стану, навчальні заклади стикаються зі складними викликами, пов'язаними з забезпеченням безпеки та продовженням навчального процесу. У таких умовах виникає необхідність швидкого реагування та використання інноваційних підходів для забезпечення якості освіти: необхідність адаптації до умов воєнного стану; зміна формату навчання зі застосуванням дистанційних та змішаних форматів; впровадження інноваційних методик, таких як використання віртуальної реальності, інтерактивних платформ та штучного інтелекту; інтеграція новаторських методик у навчальний процес для підтримки психологічного благополуччя учасників; необхідність стратегічного планування та розробка механізмів реагування на надзвичайні ситуації ще до їх виникнення.

Література

8. Смолюк С. Упровадження інноваційних технологій в освітній процес закладу дошкільної освіти. *Acta Paedagogica Volyniensis*. 2022. № 3. С. 3–8. DOI: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.3.1> (дата звернення: 20.12.2023).
9. Терещук В. І., Ільченко А. М., Семенишина І. В. Інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти. *Академічні візії*. 2023. №16. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/157> (дата звернення: 20.12.2023).

10. Centre for Learning & Performance Technologies (C4LPT). URL: <https://toptools4learning.com/> (дата звернення: 20.12.2023).